

Zaštita vinove loze od štetočina i prouzrokovaca bolesti

2014

GALENIKA - FITOFARMACIJA

 Pravi put u zaštiti bilja

PLAMENJAČA VINOVE LOZE

Plasmopara viticola – bolest je prisutna u uslovima toplog i vlažnog vremena i spada u najštetnije bolesti vinove loze. Pojavljuje na svim zelenim organima loze. Na lišću se prvi simptomi pokazuju u vidu prozirnih pega, tzv. "uljaste pege". Na zaraženim cvastima prvo se pojavljuje beličasta prevlaka a zatim oboleli delovi cvasti dobijaju tamnu boju i suše se. Na grozdovima se bolest može pojaviti do šarka. Najuspešniji način borbe protiv plamenjače je pravovremena primena preventivnih fungicida. Za preventivno suzbijanje plamenjače koriste se fungicidi kao što je **Bakarni oksihlorid 50**, **Bordovska čorba SC** ili organski fungicidi **Mankogal 80**, **Nijansa WG** i **Metod 480SC**. Za zaustavljanje razvoja bolesti mogu se koristiti fungicidi sa kurativnim delovanjem **Vokal WG** i **Alijansa**.

CRNA TRULEŽ VINOVE LOZE

Guignardia bidwellii – bolest koja napada sve zelene delove vinove loze. Na listovima nastaju nepravilne pege veličine 1 do 5 mm, do 50 na jednom listu. Pege na listu su svetlosmeđe boje oivičene tamnijom bojom, a unutar pega se nalaze crna plodonosna tela piknidi. Na peteljka lista nastaju duguljaste tamno smeđe do crne pege. Na bobicama je bolest najštetnija, u početku su napadnute pojedine bobice, a kasnije bolest može zahvatiti ceo grozd. Zaražene bobice dobijaju tamno ljubičastu boju i na tim bobicama se formira veliki broj crnih plodonosnih tela. Infekcija se može ostvariti već na temperaturama 5 do 10 °C, tako da do prve zaraze može doći već u fazi kretanja vegetacije vinove loze. Za sekundarne infekcije, optimalna temperatura je 15 do 20°C. Sa zaštitom treba početi u ranim fazama kretanja vegetacije vinove loze. Prvo tretiranje se obavlja u fazi kada su lastari 5 – 10 cm (3-5lista). Za zaštitu od crne truleži primenjuju se fungicidi **Bakarni oksihlorid 50** i **Metod 480SC**.

PEPELNICA VINOVE LOZE

Uncinula necator – bolest koja se javlja na svim zelenim delovima vinove loze u vidu sivo pepeljaste prevlake. Na lišću se ova prevlaka javlja s lica i s naličja. Napadnuto mlado lišće se deformiše, a često i suši. Na bobicama bolest se može pojaviti od faze zametanja pa do pojave šarka. Mlade bobice se u potpunosti pokrivaju sivo-pepeljastom prevlakom, smežuraju se i suše. Kod kasnijih zaraza bobice često pucaju. Obično veći deo grozda ili celi grozd oboleva od pepelnice zahvaljujući brzom širenju površinskog parazita. Za infekciju nije potrebna voda, čak ni veća relativna vlažnost vazduha tako da se pepelnica širi i leti tokom sušnih perioda. Razvoj pepelnice je moguć na temperaturama između 5 i 35°C, sa optimumom oko 26°C. Za suzbijanje pepelnice koristi se fungicid na bazi elementarnog sumpora kao i sistemski fungicidi **Akord** i **Sekvenca**.

SIVA TRULEŽ VINOVE LOZE

Botrytis cinerea – pojavljuje se pred berbu, izaziva sivu trulež bobica a kasnije i čitavih grozdova. Može se pojaviti i ranije ali je svakako najopasnija pojava u fazi sazrevanja grožđa. Na zaraženim bobicama pojavljuju se najpre smeđe pege koje se povećavaju i zahvataju celu površinu bobice. Ukoliko je vreme suvo, tada se takve bobice smežuraju i suše. Ako je vlažno vreme na bobicama se pojavljuje pepeljasto siva navlaka, koja predstavlja konidiofore s konidijama koje šire zarazu s bobice na bobicu tako, da u roku nekoliko dana mogu zahvatiti cele grozdove, a često i sve grozdove na čokotu. Najosetljivije su sorte zbijenih grozdova jer je na njima olakšano širenje zaraze. Do zaraze dolazi ako nakon dužeg sušnog perioda, padnu jače kiše. Tada čokot naglo povlači vodu, unutar bobica se stvara jači pritisak, koji inicira pucaње pokožice. Mesta koja predstavljaju pukotine na bobicama su otvoren put za napad parazita. Često do infekcije dolazi mnogo ranije, a simptomi se ispoljavaju tek u fazi šarka i zrenja, kad gljivica dobije puno šećera u bobicama, uz povoljne vremenske uslove u vidu vlage i temperature. Mere zaštite se baziraju na primeni specifičnih fungicida **Dional 500SC** i **Peħar** od faze precvetavanja do pojave šarka. Treba nastojati da se 1-2 tretmana obavie pre zatvaranja grozda, čime se značajno redukuje reprodukcioni potencijal gljive.

GRINJE U VINOVOJ LOZI I SUZBIJANJE

Eryophies vitis – vrsta grinje čije prisustvo prouzrokuje erinozna oštećenja na vinovoj lozi. Oštećenja se najčešće javljaju na pupoljcima, lišću i lastarima. Prvi simptomi su vidljivi na licu lista u vidu mehurastih ispupčenja tamnije boje. Na naličju udubljena su ispunjena vunastom prevlakom bele boje u početnim fazama napada, koje kasnije potamne. Pri jakim napadima može doći do sušenja lista, skraćanja internodija na lastaru, čime se značajno smanjuje prinos i kvalitet grozdova. **Calepitrimerus vitis** vrsta grinje koja prouzrokuje akarinozu vinove loze. Prezimljava u pupoljcima i hrani se na njima u početku razvoja. Štete zavise od brojnosti grinja na pupoljcima u razvoju. Ukoliko je velika brojnost takvi lastari ostaju zakržljali bez grozdova. U manjoj brojnosti lastari se razvijaju, ali su skraćeni sa malim i nepravilno formiranim grozdovima.

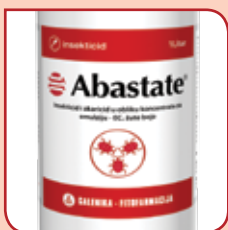
Za efikasno suzbijanje grinja preporučujemo akaricid **Abastate** u dva tretmana. Prvi tretman kada su lastari dužine 5 – 10 cm (3-5 listova na lastaru) i drugi put kada su lastari dužine 20 – 30 cm.

GROŽĐANI MOLJCI I SUZBIJANJE

Lobesia botrana – sivi groždani moljac i **Eupoecilia amigueli** – žuti groždani moljac. U vinogradima su prisutne obe vrste, s tim da sivi moljac pravi veće štete. Ženke prve generacije polažu jaja na cvetne delove, a larve nakon piljenja mogu uništiti do 20 cvetova. Ženke druge generacije polažu jaja na grozdove i larve se hrane na bobicama. Na mestima ishrane javlja se trulež koja se u povoljnim uslovima širi na veći deo grozda. Treba vršiti suzbijanje svake generacije štetočina, počev od precvetavanja insekticidima **Cipkord 20 EC** ili **Fobos EC**.

INSEKTICIDI

ABASTATE - akaricid na bazi aktivne materije abamektin. Ima mogućnost prodiranja i zadržavanja u tkivu mladih pupoljaka i lista, čime se sprečava ispiranje i omogućava se dugotrajno delovanje. Na štetne grinje deluje kontaktno i digestivno. Najveću efikasnost ispoljava tokom prvih prolećnih tretmana kada temperatura ne prelazi 30°C. Pri većim napadima grinja može se mešati sa okvašivačem Nu Film u koncentraciji **Abastate** 0,1 % + **Nu Film** 0,1 %.

CIPKORD - insekticid koji prouzrokuje prekid u protoku nervnih impulsa, nakon čega dolazi do brzog uginjavanja tretiranih jedinki. Deluje kontaktnim putem na pokretne stadijume, odnosno na larve i odrasle jedinke. Preporučujemo tretman mlađih larvenih stupnjeva, jer stariji stupnjevi nisu dovoljno osetljivi na preporučene koncentracije insekticida. **Cipkord** preporučujemo u koncentraciji 0,03 %.

FOBOS EC - je kontaktni i utrobni insekticid na bazi bifentrina. Spada u treću generaciju sintetičkih piretroida i poseduje dobru fotostabilnost i dužu perzistentnost. Upravo zbog ove osobine u vinogradarstvu preporučujemo primenu tokom letnjih meseci. Koncentracija primene insekticida **Fobos** je 0,04 %.

FUNGICIDI

MANKOGAL 80 - preventivni nesistemični fungicid sa višestrukim mehanizmom delovanja, tako da fitopatogene gljive ne mogu da razviju rezistentne soje na njega. Preventivnim tretmanima vinove loze u koncentraciji primene od 0,25 %, sprečava pojavu plamenjače i crne pegavosti.

NIJANSA WG - protektivni fungicid na aktivne materije propineb. Mehanizam delovanja se bazira na inhibiciji disanja fitopatogenih gljiva, koje ne mogu da razviju rezistentnost na propineb. Pruža vrlo efikasnu i dugotrajnu zaštitu vinove loze od plamenjače u koncentraciji primene od 0,2 %.

VOKAL - dvokomponentni fungicid na bazi cimoksanila i mankozeba, sa protektivnim i kurativnim delovanjem na prourokovače plamenjače vinove loze. Primenjuje se u koncentraciji od 0,3 %.

ALIJANSA - vrhunski fungicid za suzbijanje plamenjače vinove loze. U svom sastavu ima dve aktivne materije, metalaksil – M i mankozeb. Ovom kombinacijom obezbeđujemo protektivno i izraženo kurativno delovanje na fitopatogene gljive. Preporučuje se primene tokom intenzivnog porasta lastara u dozi od 2,5 kg/ha.

AKORD - sistemski fungicid na bazi aktivne materije tebukonazol. Ulazi u biljno tkivo i inhibira sintezu ergosterola i na taj način sprečava razvoj gljive. U vinogradarstvu se preporučuje za sprečavanje i zastavljanje razvoja pepelnice, nakon pojave prvih simptoma u koncentraciji primene od 0,04%.

SEKVENCA - sistemski fungicid sa protektivnim, kurativnim i eradikativnim delovanjem na fitopatogene gljive. Sadrži aktivnu materiju difenokonazol iz grupe triazola. Preporučuje se primena u koncentraciji od 0,012 % za preventivna tretiranja.

PEHAR - aktivna materija je pirimetanil iz grupe anilinopirimidina, sa protektivnim delovanjem na fitopatogene gljive koje izazivaju sivu trulež vinove loze. Fungicid je najaktivniji u fazama intenzivnog metabolizma vinove loze i preporučujemo primenu do početka sazrevanja. Primenjuje se u koncentraciji od 0,2 %.

DIONAL - nesistemični fungicid, na bazi iprodiona iz hemijske grupe dikarboksimida. Aktivni radikali kiseonika, uzrok su višestrukog mehanizma delovanja na biohemijskom nivou, a krajnja posledica je inhibicija klijanja spora i rasta micelije gljivica koje prouzrokuju sivu trulež vinove loze. Može se primenjivati od precvetavanja do početka sazrevanja u koncentraciji primene 0,1 %.

BAKARNI OKSIHLORID - bakar oksihlorid je preventivni fungicid i baktericid. U vinogradarstvu se koristi posle cvetanja za zaštitu od plamenjače u koncentraciji primene od 0,5 %.

BOR DOV SKA ČOR BA - bakar sulfat je protektivni fungicid koji se tradicionalno u vinogradima primenjuje za tretman protiv pojave plamenjače pre pojave šarka. Preporučuje se primena u koncentraciji 2,5 %.

